

2. Lecke: A makroökonómia mutatószámai

A makroökonómia kurzus második leckéjében olyan mutatószámokkal ismerkedhet meg, amelyek nélkülözhetetlenek lesznek a továbbhaladáshoz.

Az előző lecke végén elérkeztünk a makroökonómia fő kérdéseire, és azt láthattuk, hogy ahhoz, hogy érdemben tudjunk foglalkozni ezekkel a kérdésekkel, először is valamilyen mérőeszközt kell találnunk arra, hogy hogyan mérjük a gazdasági teljesítményt, az árakat vagy a foglalkoztatottságot. Az ezeket kialakító törvényszerűségek föltárása csak ezután kezdődhet meg.

Mint ahogyan az összetétel csapdája rámutatott: ami igaz az egyénre, nem biztos, hogy igaz az egészre. Vagyis: ugyanannak a dolognak a mérésére más módszer lehet szükséges a makroökonómiában, mint ami a mikroökonómiában megfelelő volt.

Vegyük például a gazdasági teljesítmény kérdését! Egy vállalat esetében meglehetősen egyszerű volt mérni, hogy mekkora a teljesítménye: egyszerűen megmértük (megszámoltuk) a termékből kibocsátott mennyiséget. A q mutató jelölte számunkra, hogy hány darab, hány kiló, hány liter terméket állított elő egy vállalat. A nemzetgazdaság egésze azonban nagyon sok különböző féle termeléből áll, hogyan összegezzük az általuk előállított heterogén termék- és szolgáltatásmennyiséget, hogyha egyszer már eleve a mértékegységük is különböző (darab, kiló, liter)? Az első videóban bemutatom, hogyan működik az aggregálás a termelés, teljesítmény mérése esetében, és eljutunk a GDP nevű mérőszámunkhoz.

Egy külön videót szentelünk annak, hogy a GDP korlátaira irányítsuk a figyelmet, és arra, hogy mire való és mire nem való. Fontos, hogy a későbbiekben, amikor ezt az alap-mutatót használjuk majd, tisztában legyünk ezekkel a korlátaival.

Vegyük másodikként az árak kérdését! A mikroökonómiai válasz oly annyira egyszerű, hogy nem is gondoltunk el rajta külön: az ár nyilván az az ár, ami az adott vállalat termékére rá van írva (figyelembe véve, hogy ha több termékváltozat létezik, akkor azokat külön termékeként kezeljük, külön árakkal). No de egy nemzetgazdaságban hogyan összegezzük a számtalan különféle vállalat számtalan különböző féle termékének árát? Egyáltalán az „összegzés” a megfelelő művelet, kifejezés? Ebben az esetben az aggregálás másféle módszerrel történik, és így jutunk el a GDP-deflátorhoz és a fogyasztói árindexhez a második videóban.

A harmadik kérdés a gazdaságban érvényesülő foglalkoztatottságra vonatkozott. A mikroökonómiában egy munkavállaló lehetett 100%-ban foglalkoztatott, vagy 100%-ban munkanélküli, de a gazdaságokban a foglalkoztatottsági helyzet ritkán (vagy még inkább soha sem) vesz fel ilyen szélsőséges értékeket. A harmadik videóban a foglalkoztatottsági helyzet fő mérőszámával, a munkanélküliségi rátával ismerkedünk meg.

Az utolsó videoban számpéldákon keresztül vezetem önt keresztül a GDP és az infláció számítás mikéntjén.

Emlékezen rá, hogy még ha önmagukban ezek a témák száraznak és értelmetlennek tűnhetnek is, de szükséges, hogy valamilyen standard és világos módszerünk legyen arra, hogy mit értünk teljesítmény alatt, mit értünk ár alatt, hogy aztán magyarázni tudjuk az ezeket kialakító mechanizmusokat, és végül előrejelzéseket tudjunk tenni az alakulásuk kapcsán.

A lecke végére Ön:

- *érteni fogja, hogy mit takar az országok gazdasági teljesítményének jellemzésére oly gyakran használt GDP fogalma.*
- *Tudja, hogy mi tartozik bele a GDP-be, és mi nem.*
- *Megérti, hogy a GDP mennyire jó vagy nem jó mérőszáma a gazdasági teljesítménynek és a jólétnek.*
- *Megismeri az árak adott időpontbeli jellemzésére szolgáló mutatókat, és a köztük fennálló különbségeket.*
- *Megtudja, hogy a szintén olyan gyakran használt infláció kifejezés hogyan értelmezhető.*
- *Ismeri, hogy egy ország lakossága hogyan kategorizálható, és hogy ezen kategóriákkal hogyan lesz értelmezhető a munkanélküliségi ráta.*

Bővebben: Mankiw 2. fejezet

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELEN TANANYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE